

*Petică*), Constantin Trandafir (*Ștefan Petică*), Ioan Chirilă (*Ștefan Petică – scolie la o cuvântare a rabinului David Leimdörfer*), George Popescu (*Ștefan Petică și prevalența conștiinței estetice moderne*), Ioan Lascu (*Ștefan Petică sau istoria unei comete*), Nina Bălan (*Simbolistica instrumentelor muzicale în lirica erotică a lui Ștefan Petică*), Ilona Duță (*Categoria diafanului și decorporalizarea scriiturii la Ștefan Petică*), Cătălin Stănculescu (*Ștefan Petică și metafizica nostalgiei*), Claudiu Bunăiașu (*Valoarea teoriei sociologice a lui Ștefan Petică în cercetarea socială*), Emilia Ștefan (*Ștefan Petică și cultura germană*), Andreea Niță (*Ștefan Petică și viziunea sa sociologică*), Mihai Ene (*Ștefan Petică – eseist și critic literar*), Viorica Stăvaru (*Ștefan Petică – teoretizări necesare*). Citit și recitat prin diferite lentile, metodic investigat prin recursul la categorii și concepte de actualitate teoretică, probat în diverse contexte de interpretare, scriitorul omagiat confirmă, la capătul acestor demersuri, consistența fecundă a operei sale, atât de deschisă exercițiului critic.

Dincolo de reprezentările teoretice proiectate asupra scriitorului, vocile emoționate ale tecucenilor și ale consătenilor recuperează din labirintul memoriei imaginea profund umană a unui Ștefan Petică foarte puțin cunoscut. Detalii biografice, amintiri, scrisori și documente inedite, reconstituiri imaginare ale urmelor trăirii într-un spațiu comun completează imaginea sa canonică printr-un discurs marcat sentimental: Eleonora Stamate (*In memoriam Ștefan Petică: Toamnă de jar*), Dionisie Duma (*Ștefan Petică în lumina unor documente inedite*), Vasile Ghica (*In Memoriam Ștefan Petică*), Ștefan Andronache (*Ștefan Petică*), Gheorghe Frățiță (*Timidă încercare de tâlmăcire a formulelor de apel și a pseudonimelor lui Ștefan Petică*), Mihaela Bulai (*Note de lectură: „Niciodată cerul n-a fost mai albastru...”*), Aurel Scarlat (*In memoriam: Pe strada Ștefan Petică*), Antohe Chirvăsuță (*In memoriam: Din nou la Ștefan Petică*). Dubla reconstrucție a imaginii scriitorului, aceea a profilului canonic și a celui privat, operație atât de necesară accesului la o privire integrală într-un volum omagial, oferă cititorului nu doar un discurs actualizat și sintetic de informare, ci, mai ales, deschide breșa unui discurs de participare la suflul unei personalități creatoare de anvergura lui Ștefan Petică.

Scriitor mult mai complex decât au reușit manualele școlare să îl prezinte, Ștefan Petică merita cu prisosință și, poate, aștepta din orizontul de dincolo acest gest de rememorare și recunoaștere întreprins cu o copleșitoare emoție de propria sa descendentă.

Ilona Duță

Ion Popescu-Sireteanu, *Termeni păstorești pentru vase, unelte și instrumente, boli și leacuri*, Iași, Editura Printis, 2015, 296 p. (Ion Popescu-Sireteanu, *Pastoral Terms for Dish, Tools and Instruments, Diseases and Cures*, Iași, Printing Publishing House, 2015, 296 p.)

Cartea de față face parte dintr-un proiect de anvergură care îi aparține dlui profesor Ion Popescu-Sireteanu, prin care domnia sa și-a propus să realizeze o descriere monografică, la nivel lexical, a tot ceea ce înseamnă viață păstorească. Dat fiind volumul foarte mare de termeni, excerptați din dicționare ori culeși de pe teren, în urma anchetelor proprii, materialul a fost subclasificat pe anumite domenii care privesc respectiva îndeletnicire. Astfel, au văzut lumina tiparului, până acum, lucrările *Termeni păstorești în limba română* (Iași, Editura Princeps, 2005, 434 p.), *Termeni pentru adăposturi păstorești în limba română* (Iași, Editura Printis, 2014, 264 p.) și *Chestionar păstoresc* (Pitești, Editura Tiparg, 2013, 106 p.) – realizat în vederea „adunării sistematice a întregului material lingvistic și etnografic referitor la această străveche și importantă ocupație a poporului nostru” (p. 3 din *Chestionar*), urmând ca, pe viitor, să apară alte volume în care sunt grupate apelative referitoare la transhumanță, drumuri, sărbători, instrumente muzicale etc., toate specifice universului acestei lumi aparte.

*Termeni păstorești pentru vase, unelte și instrumente, boli și leacuri* este cea de-a treia carte care apare în această serie. În cuprinsul ei, fiecare secțiune enunțată în titlu este tratată separat, și anume: *vase folosite pentru/la prelucrarea laptelui și la conservarea produselor* (pp. 7-67), *unelte și instrumente folosite în păstorit* (pp. 68-167), *nume de boli, paraziți și leacuri*

(pp. 168-225). În cadrul fiecăreia dintre ele sunt prezentați, în ordine alfabetică, după cum menționează autorul, termeni din dicționarele academice, din surse dialectale, din propriile anchete. Mulți dintre aceștia constituie ei înșiși mini-monografii, dl. profesor Ion Popescu-Sireteanu urmărindu-le parcursul la nivelul limbii comune: sensuri – înregistrate sau neînregistrate în lexicoane, aflate în uz sau dispărute, sensuri de bază și secundare, atestarea cuvântului în limbă (deopotrivă și în aromână, istroromână și meglenoromână) și, acolo unde este cazul, prezentarea disputelor care au avut loc pe marginea stabilirii corecte a etimologiei lui, lista derivatelor, participarea la expresii idiomatice; cunoașterea accepției unor cuvinte ne poate facilita, în ultimul dintre cazuri, descifrarea sensului unor construcții frazeologice: de exemplu, *a lega fedeleș* „a lega de mâini și de picioare” se justifică prin înțelegerea lui *fedeleș* ca fiind un „vas în care se transportă laptele de la stână; vasul mic de lemn în care se ține apa când lucrezi la câmp; vas în care se păstrează zerul acru pentru păcurari”, în special primele două necesitând o anumită strângere, încătușare, stabilitate pentru a păstra în siguranță conținutul recipientului.

Analiza multora dintre termeni depășește însă acest cadru, pătrunzând și în alte sectoare ale limbii. Cu o deosebită meticulozitate, autorul intră pe tărâmul folclorului, unde surprinde anumite lexeme în versuri populare („Badea nalt cât un cireș, Mândra-i cât un *fedeleș*”), în ghicitori („Am un moș bătrân, bătrân; / de barbă-l duc, / de barbă-l aduc”), în numele unor jocuri (*de-a fedeleșu* „se zice când unul se face ghem, iar altul voinic îl ia și-l dă peste umăr la spate și cade în picioare”), dar și în zona literaturii, urmărind prezența lor în lucrările unor scriitori, precum Ion Creangă, Mihai Eminescu, Mihail Sadoveanu, Calistrat Hogaș, Petre Ispirescu etc.

Unele dintre apelativele înregistrate în lucrare au trecut în domeniul etnobotanicii. Așa este cazul lui *cupă* „vas de lemn, servind ca să nu cadă laptele prea de sus în găleată, să sară și să se risipească”, cu care au fost „botezate” câteva plante: *cupa-oii* (clopoței), *cupa-vacii* (volbură mare), *cupe* (căldărușe) etc.

Antroponimia și toponimia constituie alte două domenii în interiorul cărora termenii păstorești sunt urmăriți cu mare atenție. Autorul coboară investigațiile, din punct de vedere temporal, la nivelul documentelor de arhivă, oferindu-ne date amănunțite despre nume de persoane și de locuri cu origine păstorească, privind atestarea, evoluția, derivatele întâlnite atât în trecut, cât și astăzi.

Cartea dlui profesor Ion Popescu-Sireteanu pune la dispoziție un material imens, în care vom regăsi informații care nu țin doar de vocabularul specific utilizat într-o anumită zonă ocupațională (aici, domnia sa a surprins sensuri noi, neînregistrate în dicționarul limbii române în cazul multora dintre cuvinte, așa cum este exemplul lui *pârnaie*, glosat „oficial”, ca „oală mare de pământ, care servește la păstrarea alimentelor”, dar care, „în particular”, în limbajul dialectal, înseamnă și „vas de lut pentru păstrarea laptelui” și, de asemenea, contribuie la clarificarea genezei și a statutului unor termeni), ci depășește cu mult această graniță, purtându-ne pe urma apelativelor care fac obiectul lucrării de față, în toate acele sectoare ale limbii în care au migrat.

Așteptăm cu foarte mare interes apariția următoarelor volume ale monografiei.

Iustina Burci

Oliviu Felecan, *Un excurs onomastic în spațiul public românesc actual*, Cluj-Napoca, Editura Mega, Editura Argonaut, 206 p. (Oliviu Felecan, *An Onomastic Excursion in Current Romanian Public Space*, Cluj-Napoca, Mega Publishing House, Argonaut Publishing House, 2013, 206 p.)

Dl. Oliviu Felecan reunește, în paginile cărții de față, o serie de studii care au fost, în prealabil, prezentate la diferite conferințe și congrese naționale și internaționale, structurându-și materialul în două părți: în timp ce prima reflectă, la nivelul numelor de persoane, relația nou – vechi, cea de-a doua transferă discuția în spațiul public românesc actual, cercetarea axându-se aici pe analiza teoretică și practică a denumirilor de firme.

Capitolul *Antroponimie: între tradiție și inovație* (pp. 14-119) are o structură ramificată. În primul dintre subcapitolele sale – *Un excurs diacronic în antroponimia spațiului carpato-*